

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

НАКАЗ

21.04 2025 року

м. Суми

№ 189/аг

**Про внесення змін до наказу № 206/аг
від 23.08.2024р. «Про перегляд та
затвердження інструкцій з охорони праці»
та затвердження інструкції з охорони
праці № 11**

Відповідно до вимог чинного законодавства з охорони праці, Порядку опрацювання і затвердження роботодавцем нормативних актів з охорони праці, що діють на підприємстві, затвердженого наказом Державного комітету України по нагляду за охороною праці № 132 від 21.12.1993 року, керуючись ст.34 Закону України «Про вищу освіту»

НАКАЗУЮ:

1. Внести зміни до наказу № 206/аг від 23.08.2024р. «Про перегляд та затвердження інструкцій з охорони праці», а саме: пункт 1.11. виключити.
2. Наказ № 206/аг від 23.08.2024р. «Про перегляд та затвердження інструкцій з охорони праці» в іншій частині залишити без змін.
3. Інструкцію з охорони праці № 11 для здобувачів освіти, спрямованих на виробничу практику, затверджену наказом від 18 березня 2025 року № 140/аг «Про внесення змін до наказу № 206/аг від 23.08.2024р. «Про перегляд та затвердження інструкцій з охорони праці» вважати такою, що втратила чинність.
4. Затвердити та ввести в дію з 22 квітня 2025 року Інструкцію з охорони праці № 11 для здобувачів освіти, спрямованих для проходження практичної підготовки, що додається.
5. Наказ від 18 березня 2025 року № 140/аг «Про внесення змін до наказу № 206/аг від 23.08.2024р. «Про перегляд та затвердження інструкцій з охорони праці» вважати таким, що втратив чинність.
6. Контроль за виконанням наказу покласти на начальника відділу охорони праці та безпеки життєдіяльності Михайла ЯКОВЧУКА.

Ректор

Ігор КОВАЛЕНКО

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**ІНСТРУКЦІЯ
з охорони праці № 11
для здобувачів освіти, спрямованих для проходження
практичної підготовки**

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖЕНО:

наказ ректора Сумського НАУ

№ 189/рз від 21.04 2025р.

**Інструкція
з охорони праці №
для здобувачів освіти, спрямованих для проходження практичної підготовки**

Практична підготовка - одна з форм організації освітнього процесу та обов'язкова складова освітньо-професійних програм вищої освіти, спрямована на завершення формування набутих компетентностей та отримання досвіду їх застосовування, оволодіння сучасними формами організації праці, обладнанням, пристроями і технологіями відповідно до спеціальності, ознайомлення з умовами провадження професійної діяльності.

Проходження практичної підготовки здобувачами вищої освіти Сумського національного аграрного університету є невід'ємним складником процесу підготовки здобувачів різних рівнів освіти: перший бакалаврський, другий магістерський та третій освітньо-науковий (PhD), за різними освітньо-професійними програмами та освітньо-науковими програмами за денною, заочною та дуальною формами навчання.

Залежно від рівня освіти та особливостей освітніх програм, основними видами практики можуть бути:

- навчальна (тренінг, ознайомпвальна, екскурсійно-оглядова, навчально-виробнича та інші);
- виробнича (технологічна, експлуатаційна, професійна, науково-дослідна та інші);
- переддипломна;
- педагогічна;
- допускаються інші види практик, передбачені навчальним планом.

1. Загальні положення

1.1. Інструкція з охорони праці при проходженні практики здобувачів освіти (далі – інструкція) розроблена у відповідності до Закону України «Про охорону праці», Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, затвердженого наказом Міністерства освіти від 08.04.1993р. № 93, Положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності в закладах, установах, організаціях, підприємствах, підпорядкованих Міністерству освіти і науки України, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 18.04.2006р. № 304.

1.2. Дія інструкції поширюються на учасників освітнього процесу Сумського національного аграрного університету (далі – університет): працівників університету, які організовують проходження практики та здобувачів освіти, які проходять практику.

1.3. Інструкція використовується при проведенні первинного інструктажу з охорони праці для здобувачів освіти перед початком практики, який проводить відповідальна особа за проведення практики на факультеті.

1.4. Практика здобувачів освіти університету є складовою частиною освітнього процесу та проводиться за програмами практики, розробленими кафедрами згідно з навчальними планами, на визначених підприємствах, в закладах, установах, організаціях (надалі - бази практики). Метою практики є закріплення знань, відпрацювання вмінь і навичок в умовах майбутньої фахової діяльності та набуття практичного досвіду.

1.5. Практика проводиться на підставі договору, укладеного між університетом та базою практики, який містить положення про забезпечення базою практики безпечних умов для здобувачів освіти відповідно до вимог нормативно-правових актів з охорони праці.

1.6. Перед початком практики робочі місця здобувачів освіти повинні бути обстежені керівниками бази практики щодо забезпечення безпечних умов праці на них.

1.7. Здобувачі освіти на базі практики перед початком практики проходять інструктажі з охорони праці: вступний, який проводиться службою охорони праці (відповідальною особою) бази практики та первинний на робочому місці, який проводиться керівником практики бази практики.

1.8. На здобувачів освіти, які проходять практику, поширюється законодавство України про працю та правила внутрішнього трудового розпорядку бази практики. Не дозволяється залучати здобувачів освіти до виконання робіт, які не передбачені програмою практики.

1.9. На всіх стадіях робіт має бути врахована можливість дії небезпечних факторів, виникнення небезпечних ситуацій і небезпечних випадків.

1.10. У разі виконання здобувачами освіти робіт, які потребують застосування засобів індивідуального захисту та спеціального одягу, база практики має надати їх здобувачам освіти.

1.11. Інструктаж може містити інші питання, крім викладених в даній інструкції, в залежності від програми практики.

1.12. Здобувач освіти під час проходження виробничої практики повинен:

- дбати про особисту безпеку і здоров'я, а також про безпеку і здоров'я оточуючих людей в процесі виконання роботи чи під час перебування на території бази практики;
- знати і виконувати вимоги нормативно-правових актів з охорони праці, правила поведінки з обладнанням, користуватись засобами колективного та індивідуального захисту;
- бути уважним і обережним під час перебування на базі практики, а також при переміщенні її території;
- знати шляхи евакуації і евакуаційні виходи, вимоги пожежної безпеки, послідовність дій під час проведення евакуації при виникненні пожежі та надзвичайних ситуацій, розташування найближчого укриття та порядок дій у разі сигналу «Повітряна тривога»;
- знати послідовність дій при виникненні нещасних випадків;
- знати порядок надання першої медичної допомоги.

2. Вимоги безпеки перед початком роботи.

Перед початком роботи на практиці здобувач освіти зобов'язаний:

2.1. Пройти вступний і первинний інструктажі з охорони праці та поставити підписи у відповідних журналах реєстрації інструктажів.

2.2. Ознайомитися зі своїм робочим місцем, а також устаткуванням, обладнанням, інструментами, які будуть використовуватись під час практики, та з інструкціями з їх безпечного використання.

- 2.3. Переконатися в безпечному стані робочого місця, відсутності сторонніх і травмонебезпечних предметів.
- 2.4. Орієнтуватися в місцях розташування медичного пункту бази практики (у разі наявності такого), медичної аптечки, вогнегасників, а також укриття найближчих до робочого місця.
- 2.5. Одягати спеціальний одяг та засоби індивідуального захисту, у разі виконання робіт, які потребують їх використання.

3. Вимоги безпеки під час роботи.

Під час роботи на практиці здобувач освіти зобов'язаний:

- 3.1. Виконувати правила внутрішнього трудового розпорядку, режиму праці та відпочинку, які встановлені на базі практики; виконувати тільки ту роботу, яка передбачена програмою практики, а у разі залучення до інших робіт повідомити керівнику практики університету.
- 3.2. Дотримуватись вимог пожежної безпеки та санітарно-гігієнічних норм, правил пересування по території та в приміщеннях бази практики.
- 3.3. Виконувати вимоги безпеки згідно з інструкції з експлуатації обладнання, інструментів.
- 3.4. Утримувати в чистоті своє робоче місце.
- 3.5. В разі проходження практики в умовах поширення гострих респіраторних захворювань дотримуватись встановлених для такого періоду правил безпеки.
- 3.6. В разі проходження практики в умовах правового режиму воєнного стану дотримуватись встановлених для такого часу правил безпеки.
- 3.7. Забороняється:
- 1) виконувати вказівки, які суперечать правилам охорони праці та пожежної безпеки;
 - 2) допускати в робочу зону сторонніх осіб та відволікатися від роботи;
 - 3) приступати до роботи в хворобливому, стомленому стані, а також в стані алкогольного чи наркотичного сп'яніння;
 - 4) приносити на територію підприємства горючі рідини, піротехнічні засоби, та інші легкозаймисті матеріали, а також алкогольні напої, наркотичні та психотропні речовини, вживати їх;
 - 5) залишати робоче місце без дозволу керівника практики бази практики.
- 3.8. При виникненні недоліків у роботі обладнання та приладів (комп'ютера, ксерокса, побутових приладів тощо) негайно повідомити керівника робіт та припинити роботу до усунення недоліків.
- 3.9. Негайно сповіщати свого безпосереднього керівника практики університету про будь-яку ситуацію, яка загрожує життю і здоров'ю людей, про кожний нещасний випадок, що стався на виробництві, або про погіршення стану здоров'я, у тому числі про прояв ознак гострого професійного захворювання (отруєння).
- 3.10. Студент під час проходження практики зобов'язаний дбати про особисту безпеку та здоров'я оточуючих людей в процесі виконання будь-яких робіт чи під час перебування на території бази практики.

4. Вимоги безпеки після закінчення роботи.

Після закінчення роботи на практиці здобувач освіти зобов'язаний:

- 4.1. Привести в порядок своє робоче місце.
- 4.2. Знеструмити обладнання.
- 4.3. Прибрати інструмент в спеціально відведене місце.
- 4.4. Зняти спецодяг, очистити його від бруду та віднести у відведене для зберігання місце.

- 4.5. Обличчя, руки ретельно вимити з милом або прийняти душ. Мити руки нафтопродуктами заборонено.
- 4.6. Повідомити керівника практики про закінчення роботи.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях.

При виникненні аварійної чи надзвичайної ситуації під час роботи на практиці здобувач освіти зобов'язаний:

- 5.1. Припинити роботу та повідомити керівника практики бази практики про ситуацію, що склалась.
- 5.2. Діяти згідно з інструкцією, затвердженою в даній організації, підприємстві, установі.
- 5.3. В разі виявлення несправностей устаткування, обладнання, інструментів: припинити їх використання та повідомити про це керівнику практики; не дозволяється самостійно проводити їх ремонт.
- 5.4. У випадку виникнення пожежі на робочому місці: за можливості вимкнути використовуване електрообладнання, повідомити керівнику практики та викликати пожежну охорону за телефоном 101, застосувати вогнегасники.
- 5.5. В разі різкого погіршення здоров'я чи отримання травми: повідомити про це керівника практики, звернутись до медичного працівника бази практики (при наявності), за необхідності викликати екстрену медичну допомогу за телефоном 103.

Здобувачу освіти під час виникнення аварійних чи надзвичайних ситуацій забороняється:

- 5.6. Піддавати ризику власне здоров'я та здоров'я оточуючих.
- 5.7. Залишати за власною ініціативою місце спільної евакуації.
- 5.8. Використовувати необумовлені для даного випадку засоби і матеріали.

6. Відповідальність за порушення.

- 6.1. Відповідальність за організацію безпеки проведення практики покладається на керівника цієї практики.
- 6.2. За порушення правил, інструкцій, норм з охорони праці під час проведення практики особи, що допустили таке порушення в залежності від їх важкості та наслідків можуть бути притягнуті до дисциплінарної, адміністративної, матеріальної або кримінальної відповідальності згідно діючих нормативно-правових актів у встановленому порядку.

Інструкцію розробив:

Завідувач навчального відділу

Наталія КОЛОДНЕНКО

Погоджено:

**Начальник відділу охорони праці
та безпеки життєдіяльності**

Михайло ЯКОВЧУК

**Начальник
юридичного відділу**

Оксана МИКИТЕНКО